

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Кафедра анатомії людини імені М.Г. Туркевича**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
Вищого державного навчального
закладу України «Буковинський
державний медичний університет»
професор
«»
О.І. Івашук
2020 р.

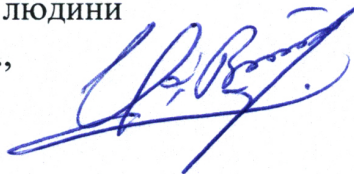
**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ
Для вступників до аспірантури
напряму підготовки 22 – Охорона здоров'я
спеціальності 222 – Медицина
спеціалізації 14.03.01 – Нормальна анатомія**

Програма іспиту зі спеціалізації 14.03.01 – Нормальна анатомія для вступників до аспірантури напряму підготовки 22 – Охорона здоров'я, спеціальності 222 – Медицина.

«__» _____ 2020 р.

Програма іспиту зі спеціалізації 14.03.01 – Нормальна анатомія для вступників до аспірантури напряму підготовки 22 – Охорона здоров'я, спеціальності 222 – Медицина затверджена на засіданні кафедри анатомії людини імені М.Г. Туркевича та предметній методичній комісії з медико-біологічних дисциплін морфологічного профілю.

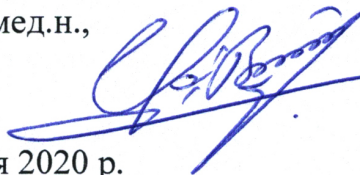
Завідувач кафедри анатомії людини
ім. М.Г. Туркевича, д.мед.н.,
професор

В.В. Кривецький

Протокол № 65 від «18» травня 2020 р.

Голова ПМК з медико-біологічних дисциплін
морфологічного профілю, д.мед.н.,
професор

В.В. Кривецький

Протокол № 8 від «14» травня 2020 р.

СКЛАД ПРЕДМЕТНОЇ КОМІСІЇ

Кривецький В.В. – д.мед.н., професор, завідувач кафедри анатомії людини імені М.Г. Туркевича Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет»

Хмара Т.В. – д.мед.н., професор, професор кафедри анатомії людини імені М.Г. Туркевича Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма для вступу до аспірантури охоплює весь обсяг теоретичних і практичних питань, необхідних для наукової роботи під час проходження аспірантури, а також для подальшої науково-педагогічної роботи при викладанні студентам дисципліни «Анатомія людини».

При вступі до аспірантури спеціалісти за спеціальністю 222 – Медицина (спеціалізація 14.03.01 – Нормальна анатомія) повинні добре володіти базовими знаннями з усіх розділів анатомії людини, практичними навичками, обґрунтовано відповідати на запитання екзаменаційних білетів та вміти розв'язувати ситуаційні завдання. У разі успішного складання іспиту лікар зараховується до аспірантури.

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ З АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ

ТЕМА. Визначення і завдання предмету анатомії людини.

1. Визначення і завдання предмету анатомії людини.
2. Місце предмету анатомії людини в структурі вищої медичної освіти України.
3. Історія розвитку анатомічної науки в Україні.
4. Історія кафедр морфологічного корпусу Буковинського державного медичного університету. Наукові напрямки та роботи кафедри анатомії людини ім. М.Г. Туркевича.
5. Методи анатомічного дослідження.

Тема. Анатомія мозкового і лицевого відділів голови.

1. Межі голови. Черепно-мозковий і лицевий відділи голови: їх розподіл на ділянки.
2. Ділянки склепіння черепа і їхні межі.
3. Шари, судини і нерви лобово-тім'яно-потиличної ділянки.
4. Межі скроневої ділянки. Шари, клітковинні простори, судини і нерви скроневої ділянки.
5. Межі та шари соскоподібної ділянки,
6. Межі трепанаційного трикутника Шипо.
7. Поділ лиця на ділянки.
8. Анатомія трійчастого нерва та його гілок.
9. Анатомія лицевого нерва та його гілок.
10. Анатомія привушно-жувальної ділянки. Пошарова будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік. Привушна слинна залоза.
11. Артеріальне кровопостачання лицевого відділу голови.
12. Анатомія глибокої ділянки лиця.
13. Венозні системи черепно-мозкового та лицевого відділів голови, їх зв'язок.
14. Анатомія щічної ділянки. Пошарова будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
15. Анатомія очноямкової ділянки. Будова очного яблука, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
16. Анатомія ділянки носа. Будова зовнішнього носа, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
17. Будова носової порожнини, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
18. Приноскові пазухи, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
19. Анатомія ротової ділянки рота. Присінок рота, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
20. Власне ротова порожнина, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
21. Зуби: будова, кровопостачання, іннервація.
22. Язик, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік

ТЕМА. Анатомія органів і структур шийної ділянки.

1. Межі шиї, поділ на ділянки.
2. Фасції шиї за В.М. Шевкуненком.
3. Трикутники шиї.
4. Топографічна анатомія клітковинних просторів шиї.
5. Судинно-нервові пучки шиї.
6. Анатомія щитоподібної і прищитоподібних залоз. Кровообіг, іннервація, лімфовідтік.
7. Анатомія шийної частини трахеї. Кровообіг, іннервація, лімфовідтік.
8. Анатомія гортані. Кровообіг, іннервація, лімфовідтік.
9. Анатомія шийної частини стравоходу. Кровообіг, іннервація, лімфовідтік.

ТЕМА. Анатомічні особливості грудної стінки, органів і структур грудної порожнини. Анатомічна будова хребта, спинного мозку і його оболон.

1. Межі грудної клітки, поділ на ділянки.
2. Умовні межі для визначення проекції органів грудної порожнини.
3. Пошарова будова передньої грудної стінки. Її кровообіг та іннервація.
4. Топографічна анатомія ділянки лопатки. Колатеральний кровообіг на рівні лопатки.
5. Анатомія грудної (молочної) залози, її кровообіг, іннервація та шляхи лімфовідтоку.
6. Межі плеври. Її топографія, анатомічна будова, кровообіг, іннервація, лімфовідтік.
7. Середостіння. Топографія органів середостіння, кровообіг, іннервація, лімфовідтік.
8. Анатомія тимуса.
9. Сучасні уявлення про гемопоєз. Морфологічні основи антиген-незалежного диференціювання Т-лімфоцитів. Вікова та акцидентальна інволюції тимуса.
10. Анатомія лімфатичного вузла, Т- і В-залежні зони, шляхи лімфотоку.
11. Лімфоїдна тканина слизової оболонки. Лімфо-епітеліальне кільце глотки Пирогова-Вальдейєра.
12. Сучасні уявлення про антиген-залежне диференціювання лімфоцитів.
13. Морфологія лімфатичних капілярів.
14. Топографічний принцип розподілу лімфатичних вузлів.
15. Анатомія стравоходу. Топографія, анатомічна будова, кровообіг, іннервація, лімфовідтік.
16. Анатомія тимусу. Топографія, анатомічна будова, кровообіг, іннервація, лімфовідтік.
17. Анатомія серця. Топографія, анатомічна будова, кровообіг, іннервація, лімфовідтік.
18. Топографічно-анатомічні особливості легень, їх кровообіг, іннервація, лімфовідтік.

іннервація, лімфовідтік.

19. Анатомія грудної частини трахеї. Топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік

20. Анатомія бронхів. Топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.

21. Хребет: будова хребців, вигини, види з'єднань хребців. Хребтовий канал.

22. Спинний мозок, його оболони, міжоболонні простори.

23. Спинномозкові нерви: будова, топографія, гілки, ділянки іннервації.

24. Аномалії розвитку та індивідуальні особливості хребта та спинного мозку.

ТЕМА. Анатомія передньо-бічної стінки живота. Анатомічна будова органів черевної порожнини.

1. Межі і ділянки живота.

2. Проекції червоподібного відростка, жовчного міхура, воротарної і кардіальної частин шлунка, селезінки, печінки, петель тонкої і товстої кишки, сечового міхура.

3. Пошарова будова передньо-бічної стінки живота, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.

4. Пахвинний канал: його стінки, кільця, вміст.

5. Діафрагма: топографія, анатомічна будова, слабкі місця, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.

6. Очеревина. Розміщення органів живота щодо очеревини.

7. Похідні очеревини (зв'язки, чепці, приободовокишкові борозни, пазухи, сумки, заглибини, закутки тощо), їхнє практичне значення.

8. Будова і топографія шлунка, його кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.

9. Анатомічна будова печінки, її топографія, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.

10. Анатомічна будова жовчного міхура та жовчних проток.

11. Підшлункова залоза: топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.

12. Тонка кишка: частини, топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік. Дивертикул Меккеля.

13. Товста кишка: частини, топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.

14. Селезінка: топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.

ТЕМА. Анатомічні особливості поперекової ділянки та заочеревинного простору. Анатомічна будова стінок і органів малого тазу.

1. Анатомія задньої стінки живота (поперекова ділянка). Шари, кровопостачання іннервація, лімфовідтік.

2. Заочеревинний простір. Топографія та будова його фасцій і клітковинних просторів, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.

3. Нирки: топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація,

лімфовідтік.

4. Надниркові залози: топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
5. Сечоводи: топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
6. Кровопостачання, іннервація і лімфовідтік від стінок тазу.
7. Топографічна анатомія тазової і сечо-статевої діафрагм.
8. Фасції і клітковинні простори тазу: кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
9. Пряма кишка: топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
10. Внутрішні жіночі статеві органи: топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
11. Сечовий міхур: топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
12. Внутрішні чоловічі статеві органи: топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
13. Зовнішні чоловічі статеві органи: топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
14. Зовнішні жіночі статеві органи: топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
15. Сечівник: статеві відмінності, будова, топографія, кровопостачання та іннервація.
16. Промежина: будова, кровопостачання та іннервація.
17. Сідничо-відхідникова ямка: стінки, прикладне значення.

ТЕМА. Анатомія верхньої і нижньої кінцівок.

1. Види з'єднань кісток верхньої кінцівки.
2. Анатомія пахвової ділянки (пахвової ямки). Кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
3. Анатомія передньої ділянки плеча. Топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
4. Анатомія задньої ділянки плеча. Топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
5. Анатомія ділянки плечового суглоба. Топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
6. Анатомія передньої ділянки передпліччя. Топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
7. Анатомія задньої ділянки передпліччя. Топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
8. Анатомія ділянки променево-зап'ясткового суглоба. Топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
9. Топографічна анатомія долонної поверхні кисті. Кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
10. Топографічна анатомія тильної поверхні кисті. Кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.

11. Види з'єднань кісток нижньої кінцівки.
12. Анатомія сідничної ділянки: над- і підгрушоподібні отвори. Кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
13. Анатомія передньої стегнової ділянки. Топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
14. Анатомія задньої стегнової ділянки. Топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
15. Анатомія ділянки колінного суглоба. Топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
16. Анатомія підколінної ямки. Топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
17. Анатомія передньої гомілкової ділянки. Топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
18. Анатомія задньої гомілкової ділянки. Топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
19. Суглоби та склепіння стопи.
20. Анатомія ділянки надп'ятково-гомілкового суглоба. Топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
21. Анатомія тилу стопи. Топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
22. Анатомія підошовної ділянки стопи. Топографія, анатомічна будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.

ТЕМА. Серцево-судинна система. Будова серця.

1. Розвиток артерій в ембріогенезі: джерела, аортальні дуги, їх похідні. Варіанти та аномалії розвитку артерій. Роботи М.А. Тихомирова.
2. Загальна анатомія кровоносних судин. Артерії: класифікація, будова стінки, функція різних груп артерій, варіанти розгалуження. Закономірності розподілу артерій в організмі людини.
3. Вени, особливості будови стінки та розподілу. Лімфатична система, загальна характеристика.
4. Гемомікроциркуляторне русло: джерела і механізми розвитку в ембріогенезі, ланки, функціональна характеристика.
5. Велике коло кровообігу. Функціональна характеристика ланок великого кола кровообігу. Роботи Гарвея, їх значення.
6. Судини малого кола кровообігу. Корінь легень, склад, топографія. Описати і продемонструвати на препаратах.
7. Розвиток серця в ембріогенезі: джерела розвитку, стадії розвитку, їх характеристика. Вади розвитку серця.
8. Серце: розміри, варіанти форми та положення серця, загальна будова, топографія. Описати і продемонструвати на препаратах.
9. Серце: камери, будова, рельєф внутрішньої поверхні. Описати і продемонструвати на препаратах.
10. Серце: будова стінки. Ендокард, його будова. Клапани серця: будова, топографія. Описати і продемонструвати на препаратах.

11. Серце: будова стінки. Міокард, його будова. Відмінності у будові міокарда передсердь і міокарда шлуночків. Описати і продемонструвати на препаратах.
12. Провідна система серця: вузли, пучки, їх топографія, функції.
13. Серце: будова стінки. Епікард, будова. Осердя: будова, порожнина, пазухи.
14. Висхідна частина аорти, хід, топографія. Кровопостачання серця, місце відходження вінцевих артерій. Типи кровопостачання серця. Права вінцева артерія, хід, топографія, гілки, ділянки розгалуження. Описати і продемонструвати на препаратах.
15. Ліва вінцева артерія, хід, топографія, гілки, ділянки розгалуження; описати і продемонструвати на препаратах. Анастомози між гілками правої і лівої вінцевих артерій.
16. Вени серця: поділ, топографія. Вінцева пазуха, топографія, притоки. Описати і продемонструвати на препаратах.
17. Іннервації серця: джерела симпатичної та парасимпатичної іннервації, екстра- та ітраорганні серцеві нервові сплетення.
18. Серце: проекція меж та клапанів серця на передню стінку грудної клітки. Місця аускультції клапанів серця. Продемонструвати на живому.
19. Рентгенанатомія серця. Серцеві дуги у прямому, правому і лівому бічних та правому і лівому косих положеннях.

ТЕМА. Нервова система. Судини і нерви голови та ший. Органи чуттів.

1. Філо- і онтогенез нервової системи.
2. Нейрон як структурно-функціональна одиниця нервової системи. Морфологія і види синапсів.
3. Нейромедіатори, їхнє значення та топографічний розподіл.
4. Рефлекторна дуга. Анатомія соматичної рефлекторної дуги.
5. Вегетативна рефлекторна дуга..
6. Принципи інтеграції у функціонуванні нервової системи.
7. Первинна соматосенсорна кора, її пластичність.
8. Тригемінальні аферентні шляхи.
9. Пропріоцептивні шляхи мозочкового напрямку.
10. Пропріоцептивні шляхи кіркового напрямку.
11. Інтероцептивні провідні шляхи.
12. Шляхи больової і температурної чутливості.
13. Шляхи тактильної чутливості.
14. Пірамідні шляхи.
15. Рухові ядра спинного мозку, особливості топографії.
16. Поняття про екстрапірамідну систему та її анатомічні складові.
17. Базальні ядра.
18. Провідні шляхи екстрапірамідної системи.
19. Екстрапірамідна система та регуляція рухової активності.
20. Нюховий аналізатор.
21. Нюховий мозок, лімбічна система.

22. Лемішево-носовий орган.
23. Зоровий аналізатор. Провідні шляхи зорового аналізатора: прикладне значення.
24. Язик: анатомія, особливості іннервації.
25. Провідні шляхи смаку.
26. Розлади смакової чутливості.
27. Слуховий аналізатор.
28. Присінковий аналізатор.
29. Анатомічні основи іррадіюючого болю. Анатомія хронічного та нейропатичного болю.
30. Поняття про гуморальну регуляцію.
31. Анатомія ендокринних органів невrogenного генезу.
32. Бранхіогенна група ендокринних залоз.
33. Залози змішаної секреції.
34. Симпато-адреналова система.
35. Система блукаючого нерва.
36. Очна ямка: її стінки, сполучення та вміст.
37. Носова порожнина, приносіві пазухи: кровопостачання та іннервація.
38. Нейровазальні компоненти крило-піднебінної і підскроневої ямок.
39. Орган зору. Будова очного яблука. Допоміжні органи ока.
40. Присінково-завитковий орган. Будова зовнішнього, середнього і внутрішнього вуха.
41. Орган смаку і нюху.
42. I, II, VIII пари черепних нервів.
43. III, IV, VI пари черепних нервів. Війковий вузол.
44. V пара черепних нервів: загальна характеристика, гілки, ділянки іннервації.
45. VII пара черепних нервів. Крило-піднебінний, піднижньощелепний та під'язиковий вузли.
46. XI і XII пари черепних нервів.
47. IX пара черепних нервів. Вушний вузол.
48. Головна і шийна частини X пари черепних нервів.
49. Фасції ший: класифікація. Міжфасціальні простори ший, шляхи поширення гнійно-запальних процесів.
50. Спинномозкові нерви: формування, розподіл їх гілок. Шийні спинномозкові нерви, розподіл дорсальних гілок.
51. Шийне сплетення: формування, топографія, гілки, ділянки іннервації.
52. Вегетативна нервова система, відмінності від соматичної, поділ на симпатичний та парасимпатичний відділи.
53. Центральна частина вегетативної нервової системи, надсегментарні центри.
54. Периферичний відділ вегетативної нервової системи: нервові волокна, сплетення, вузли. Класифікація вузлів. Білі та сірі сполучні гілки.
55. Шийний відділ симпатичного стовбура, топографія, вузли, гілки.

56. Дуга аорти, хід, топографія, гілки. Загальна сонна артерія, хід, топографія.
57. Зовнішня сонна артерія, хід, топографія, класифікація гілок, ділянки кровопостачання, внутрішньо- та міжсистемні артеріальні анастомози.
58. Кінцеві гілки зовнішньої сонної артерії, хід, топографія, анастомози.
59. Внутрішня сонна артерія, хід, топографія, частини, гілки, ділянки кровопостачання. Артеріальне коло мозку Вілізія (схема).
60. Внутрішня яремна вена, формування, топографія, внутрішньочерепні притоки.
61. Позачерепні та шийні притоки внутрішньої яремної вени. Поверхневі вени ший.
62. Лімфатичні судини та вузли голови і ший.

ТЕМА. Судини грудної та черевної порожнини і таза.

1. Низхідна частина аорти. Грудна аорта: топографія, класифікація гілок. Нутрощеві гілки грудної частини аорти: топографія, ділянки кровопостачання, анастомози; описати і продемонструвати на препаратах.
2. Пристінкові гілки грудної частини аорти: топографія, ділянки кровопостачання, анастомози; описати і продемонструвати на препаратах.
3. Черевна аорта: топографія, класифікація гілок. Пристінкові гілки, топографія, ділянки кровопостачання, анастомози; описати і продемонструвати на препаратах.
4. Парні нутрощеві гілки черевної частини аорти: топографія, ділянки кровопостачання, анастомози; описати і продемонструвати на препаратах.
5. Непарні нутрощеві гілки черевної аорти (перерахувати). Черевний стовбур, топографія, гілки. Загальна печінкова артерія: топографія, ділянки кровопостачання, анастомози; описати і продемонструвати на препаратах.
6. Черевний стовбур: топографія, класифікація гілок. Ліва шлункова та селезінкова артерії: топографія, гілки, ділянки кровопостачання, анастомози; описати і продемонструвати на препаратах.
7. Верхня брижова артерія: топографія, гілки, ділянки кровопостачання, анастомози; описати і продемонструвати на препаратах.
8. Нижня брижова артерія: топографія, гілки, ділянки кровопостачання, анастомози; описати і продемонструвати на препаратах.
9. Загальні клубові артерії: топографія, роздвоєння. Зовнішня клубова артерія: топографія, гілки, ділянки кровопостачання, анастомози; описати і продемонструвати на препаратах.
10. Внутрішня клубова артерія: топографія, класифікація гілок. Пристінкові гілки внутрішньої клубової артерії, хід, топографія, ділянки кровопостачання, анастомози; описати і продемонструвати на препаратах.
11. Внутрішня клубова артерія: топографія, класифікація гілок. Нутрощеві гілки внутрішньої клубової артерії: топографія, ділянки кровопостачання, анастомози; описати і продемонструвати на препаратах.
12. Верхня порожниста вена: формування (корені), топографія, притоки;

описати і продемонструвати на препаратах.

13. Непарна, півнепарна та додаткова півнепарна вени: формування, топографія, притоки; описати і продемонструвати на препаратах.

14. Вени таза: внутрішня, зовнішня та загальна клубові вени: формування, топографія, притоки. Венозні сплетення таза. Описати і продемонструвати на препаратах.

15. Нижня порожниста вена: формування (корені), топографія, притоки; описати і продемонструвати на препаратах.

16. Ворітна печінкова вена: формування (корені), топографія, притоки, ділянки збору венозної крові; описати і продемонструвати на препаратах.

17. Кава-кавальні анастомози

18. Порто-кавальні анастомози.

19. Лімфатична система: грудна та права лімфатичні протоки: формування, топографія, притоки, місце впадіння у венозну систему. Лімфатична система грудної клітки, класифікація лімфатичних вузлів.

20. Лімфатична система таза і живота: лімфатичні стовбури, класифікація лімфатичних вузлів.

ТЕМА. Судини верхньої та нижньої кінцівок.

1. Підключична артерія: початок, топографія, гілки, ділянки кровопостачання, анастомози; описати і продемонструвати на препаратах.

2. Пахвова артерія: топографія, гілки, ділянки кровопостачання, анастомози; описати і продемонструвати на препаратах.

3. Плечова артерія: топографія, гілки, ділянки кровопостачання, анастомози; описати і продемонструвати на препаратах.

4. Променева артерія: топографія, гілки, ділянки кровопостачання, анастомози; описати і продемонструвати на препаратах.

5. Ліктьова артерія: топографія, гілки, ділянки кровопостачання, анастомози; описати і продемонструвати на препаратах.

6. Ліктьова суглобова сітка: формування, топографія; описати і продемонструвати на препаратах.

7. Тильна і долонна зап'ясткові сітки: формування, топографія, гілки, ділянки кровопостачання; описати і продемонструвати на препаратах.

8. Артерії кисті: поверхнева і глибока долонні дуги: формування, топографія, гілки, ділянки кровопостачання; описати і продемонструвати на препаратах.

9. Вени верхньої кінцівки: класифікація. Поверхневі вени: формування, топографія, притоки, місце впадіння. Поверхневі вени і венозні сітки кисті. Описати і продемонструвати на препаратах.

10. Глибокі вени верхньої кінцівки: формування, топографія, притоки, місце впадіння. Глибокі вени кисті, анастомози.

11. Пахвова, підключична та плечо-головна вени: формування, топографія, притоки, місце впадіння. Описати і продемонструвати на препаратах.

12. Стегнова артерія: початок, топографія, гілки, ділянки кровопостачання,

анастомози. Описати і продемонструвати на препаратах.

13. Підколінна артерія: початок, топографія, поділ, гілки, ділянки кровопостачання, анастомози. Описати і продемонструвати на препаратах.

14. Колінна артеріальна суглобова сітка: формування, топографія. Описати і продемонструвати на препаратах.

15. Передня і задня великогомілкові артерії: топографія, гілки, ділянки кровопостачання, анастомози. Описати і продемонструвати на препаратах.

16. Артерії стопи: присередня і бічна підошові артерії, тильна артерія стопи: початок, топографія, гілки, ділянки кровопостачання, анастомози. Описати і продемонструвати на препаратах.

17. Артерії стопи: артеріальні дуги та сітки стопи, формування, топографія, гілки, ділянки кровопостачання

18. Вени нижньої кінцівки: класифікація. Поверхневі вени: формування, хід, топографія, притоки, місце впадіння. Поверхневі вени і венозні сітки стопи. Описати і продемонструвати на препаратах.

19. Глибокі вени нижньої кінцівки: формування, топографія, особливості розташування на стопі, гомілці і стегні. Описати і продемонструвати на препаратах.

20. Лімфатичні судини і вузли верхньої та нижньої кінцівок (перерахувати топографічні групи лімфатичних вузлів, вказати із яких ділянок вони збирають лімфу).

ТЕМА. Нерви тулуба і таза.

1. Грудні спинномозкові нерви: утворення, гілки. Топографія дорсальних гілок, ділянки іннервації.

2. Грудні спинномозкові нерви: утворення, гілки. Топографія вентральних гілок (міжребрових та підребрових нервів), ділянки іннервації.

3. Вегетативна нервова система: відмінність від соматичної, поділ.

4. Центральні відділи вегетативної нервової системи (симпатичної та парасимпатичної частин). Надсегментарні центри вегетативної нервової системи.

5. Периферична частина вегетативної нервової системи. Вегетативні вузли: класифікація, будова. Вегетативний вузол як орган.

6. Грудний відділ симпатичного стовбура: вузли, топографія, джерела прегангліонарних волокон, гілки. Великий, малий і найнижчий нутрощеві нерви: утворення, склад волокон, хід, топографія.

7. Грудний відділ блукаючого нерва: топографія, гілки, ділянки іннервації. Вегетативні нервові сплетення грудної клітки.

8. Діафрагмовий нерв: формування, топографія, гілки, ділянки іннервації.

9. Поперековий відділ симпатичного стовбура: вузли, топографія, джерела прегангліонарних волокон, гілки.

10. Черевний відділ блукаючого нерва: топографія, гілки, ділянки іннервації.

11. Вегетативні сплетення черевної порожнини: класифікація, загальна характеристика. Первинне (черевне, сонячне) сплетення: джерела

формування, топографія, гілки.

12.Вторинні непарні і парні вегетативні сплетення черевної порожнини: джерела формування, топографія, гілки.

13.Поперекові та крижові спинномозкові нерви: утворення, гілки. Хід, топографія задніх гілок, ділянки іннервації.

14.Передні гілки поперекових та крижових спинномозкових нервів. Поперекове сплетення: формування, гілки, ділянки іннервації.

15.Крижове сплетення: формування, гілки. Короткі гілки крижового сплетення: топографія, ділянки іннервації.

16.Крижовий і куприковий відділи симпатичного стовбура: вузли, топографія, джерела прегангліонарних волокон, гілки.

17.Крижовий відділ парасимпатичної нервової системи: центральна та периферична частини, загальна характеристика.

18.Вегетативні сплетення малого таза: класифікація, загальна характеристика. Нижнє підчеревне (тазове) сплетення: формування, частини, топографія.

19.Вторинні вегетативні сплетення малого таза: формування, топографія, статеві відмінності, гілки, ділянки іннервації.

20.Інтрамуральні нервові сплетення органів черевної порожнини та малого таза: загальна характеристика, топографія, інтрамуральні вегетативні вузли: клітини Догеля I і II типів.

ТЕМА. Нерви верхньої та нижньої кінцівок.

1. Плечове сплетення: формування, топографія, частини, класифікація гілок. Описати і продемонструвати на препаратах.

2. Надключична частина плечового сплетення: будова, топографія, короткі гілки: хід, топографія, ділянки іннервації. Описати і продемонструвати на препаратах.

3. Короткі гілки плечового сплетення: перерахувати. Пахвовий нерв: топографія, ділянки іннервації. Описати і продемонструвати на препаратах.

4. Підключична частина плечового сплетення: будова, топографія, довгі гілки (перерахувати). Описати і продемонструвати на препаратах.

5. Довгі гілки плечового сплетення (перерахувати). М'язово-шкірний нерв: формування, топографія, гілки, ділянки іннервації. Описати і продемонструвати на препаратах.

6. Серединний нерв: формування, топографія, гілки, ділянки іннервації. Описати і продемонструвати на препаратах.

7. Ліктьовий нерв: формування, топографія, гілки, ділянки іннервації. Описати і продемонструвати на препаратах.

8. Довгі гілки плечового сплетення (перерахувати). Присередні шкірні нерви плеча і передпліччя: формування, топографія, ділянки іннервації. Описати і продемонструвати на препаратах.

9. Променевий нерв: формування, топографія, гілки, ділянки іннервації. Глибока гілка променевого нерва: топографія, ділянки іннервації. Описати і продемонструвати на препаратах.

10. Променевий нерв: формування, топографія, гілки, ділянки іннервації. Поверхнева гілка променевого нерва: топографія, ділянка іннервації. Описати і продемонструвати на препаратах.
11. Поперекові спинномозкові нерви: формування, гілки. Поперекове сплетення: формування, топографія, гілки. Описати і продемонструвати на препаратах.
12. Стегновий нерв: формування, топографія, гілки, ділянки іннервації. Описати і продемонструвати на препаратах.
13. Затульний нерв та бічний шкірний нерв стегна: формування, топографія, гілки, ділянки іннервації. Описати і продемонструвати на препаратах.
14. Крижові спинномозкові нерви: формування, гілки. Крижове сплетення: формування, топографія, класифікація гілок, перерахувати довгі гілки. Описати і продемонструвати на препаратах.
15. Крижове сплетення: формування, топографія, класифікація гілок, перерахувати довгі гілки. Задній шкірний нерв стегна: формування, топографія, ділянки іннервації. Описати і продемонструвати на препаратах.
16. Сідничий нерв: формування, топографія, гілки, ділянки іннервації. Описати і продемонструвати на препаратах.
17. Великогомілковий нерв: топографія, гілки, ділянки іннервації. Описати і продемонструвати на препаратах.
18. Загальний малогомілковий нерв: топографія, гілки, ділянки іннервації. Глибокий малогомілковий нерв: топографія, гілки, ділянки іннервації. Описати і продемонструвати на препаратах.
19. Поверхневий малогомілковий нерв: топографія, гілки, ділянки іннервації. Куприкове сплетення: формування, топографія, гілки, ділянки іннервації. Описати і продемонструвати на препаратах.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ»

1. Історія розвитку анатомічної науки. Зміст і задачі предмету нормальної анатомії людини..
2. Класифікація методів анатомічних досліджень.
3. Топографічна анатомія соскоподібної ділянки.
4. Топографічна анатомія лобово-тім'яно-потиличної ділянки. Межі, пошарова будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік. Клітковинні простори.
5. Топографічна анатомія скроневої ділянки. Межі, пошарова будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
6. Топографічна анатомія привушно-жувальної ділянки.
7. Топографічна анатомія глибокої ділянки лиця.
8. Топографічна анатомія щічної ділянки лиця.
9. Артеріальне кровопостачання лицевого відділу голови.
10. Венозні системи черепно-мозкового та лицевого відділів голови, їхній зв'язок.
11. Топографічна анатомія фасцій та клітковинних просторів шиї.
12. Топографічна анатомія щитоподібної залози.
13. Топографічна анатомія гортані.
14. Топографічна анатомія молочної залози.
15. Топографічна анатомія серця.
16. Топографічна анатомія легень.
17. Топографічна анатомія передньої черевної стінки.
18. Топографічна анатомія пахвинного каналу. Статеві особливості пахвинного каналу та його вмісту.
19. Топографічна анатомія очеревини. Хід очеревини. Похідні очеревини, їхнє практичне значення.
20. Топографічна анатомія шлунка.
21. Топографічна анатомія печінки.
22. Топографічна анатомія жовчного міхура та жовчних проток.
23. Топографічна анатомія підшлункової залози.
24. Топографічна анатомія тонкої кишки. Дивертикул Меккелля.
25. Топографічна анатомія товстої кишки.
26. Топографічна анатомія поперекової ділянки.
27. Топографічна анатомія нирок.
28. Топографічна анатомія сечоводів.
29. Топографічна анатомія фасцій і клітковинних просторів тазу.
30. Топографічна анатомія прямої кишки.
31. Топографічна анатомія матки.
32. Топографічна анатомія хребта.
33. Топографічна анатомія лопаткової ділянки.
34. Топографічна анатомія пахвової ділянки (пахвової ямки).
35. Топографічна анатомія передньої поверхні передпліччя.

36. Топографічна анатомія долонної поверхні кисті.
37. Топографічна анатомія сідничної ділянки.
38. Топографічна анатомія передньої стегнової ділянки.
39. Топографічна анатомія підколінної ямки.
40. Топографічна анатомія передньої гомілкової ділянки.
41. Топографічна анатомія задньої гомілкової ділянки.
42. Топографічна анатомія ділянки стопи.
43. Кровопостачання та іннервація трахеї і бронхів.
44. Кровопостачання та іннервація легень.
45. Кровопостачання та іннервація стравоходу.
46. Кровопостачання та іннервація серця.
47. Кровопостачання та іннервація печінки і жовчного міхура.
48. Кровопостачання та іннервація шлунка.
49. Кровопостачання та іннервація тонкої кишки.
50. Кровопостачання та іннервація дванадцятипалої кишки.
51. Кровопостачання та іннервація товстої кишки.
52. Кровопостачання та іннервація прямої кишки.
53. Кровопостачання та іннервація підшлункової залози.
54. Кровопостачання та іннервація селезінки.
55. Кровопостачання та іннервація нирок. Будова внутрішньо органного кровоносного русла нирки.
56. Кровопостачання та іннервація сечоводів і сечового міхура.
57. Кровопостачання та іннервація надниркових залоз.
58. Кровопостачання та іннервація яєчників.
59. Кровопостачання та іннервація матки і маткових труб.
60. Кровопостачання та іннервація зовнішніх жіночих статевих органів.
61. Кровопостачання та іннервація яєчка і передміхурової залози.
62. Кровопостачання та іннервація калитки і статевого члена.
63. Кровопостачання та іннервація шкіри голови.
64. Кровопостачання та іннервація жувальних і м'язів м'язів.
65. Кровопостачання та іннервація язика.
66. Кровопостачання та іннервація привушної, під'язикової і піднижньощелепної слинних залоз.
67. Кровопостачання та іннервація верхніх і нижніх зубів.
68. Кровопостачання та іннервація твердого і м'якого піднебіння.
69. Кровопостачання та іннервація шкіри і м'язів грудної клітки.
70. Кровопостачання та іннервація шкіри і м'язів живота.
71. Кровопостачання та іннервація діафрагми.
72. Кровопостачання та іннервація шкіри і м'язів плеча.
73. Кровопостачання та іннервація шкіри і м'язів передпліччя.
74. Кровопостачання та іннервація шкіри і м'язів кисті.
75. Кровопостачання та іннервація м'язів таза.
76. Кровопостачання та іннервація промежини.
77. Кровопостачання та іннервація шкіри і м'язів стегна.
78. Кровопостачання та іннервація шкіри і м'язів гомілки.

79. Кровообіг та іннервація шкіри і м'язів стопи.
80. Кровообіг та іннервація плечового і ліктьового суглобів.
81. Кровообіг та іннервація променево-зап'ясткового суглоба.
82. Кровообіг та іннервація кульшового і колінного суглобів.
83. Кровообіг та іннервація надп'ястково-гомільового суглоба.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова):

1. Головацький А.С., Черкасов В.Г., Сапін М.Р., Федонюк Я.І. Анатомія людини. У трьох томах. Том перший. Вінниця: Нова книга, 2006. 368 с. Іл.
2. Головацький А.С., Черкасов В.Г., Сапін М.Р., Парахін А.І. Анатомія людини. У трьох томах. Том другий. Вінниця: Нова книга, 2007. 456 с. Іл.
3. Головацький А.С., Черкасов В.Г., Сапін М.Р., Парахін А.І. Анатомія людини. У трьох томах. Том третій. Вінниця: Нова книга, 2009. – 376 с. – іл.
4. Мартіні Фредерік. Анатомічний атлас людини: Пер. з 8-го англ. вид. / Відповідальний за дизайн та ілюстрації Вільям Обер; наук. ред. пер. В.Г. Черкасов. ВСВ «Медицина», 2011. 128 с.; 250 іл.
5. Анатомія людини [Ковешніков В.Г., Бобрик І.І., Головацький А.С. та ін.]; за ред. В.Г. Ковешнікова – Луганськ: Віртуальна реальність, 2008. – Т.3. – 400.
6. Sobotta. Атлас анатомії людини. У двох томах. Переробка та редакція українського видання: В. Г. Черкасов., пер. О. І. Ковальчука. - Київ : Український медичний вісник, 2009.
7. Синельников Р.Д., Синельников Я.Р. Атлас анатомии человека: Учеб. пособие. В 4-х томах. Т. 2. М.: Медицина, 1990. 264 с.
8. Синельников Р.Д., Синельников Я.Р. Атлас анатомии человека: Учеб. пособие. В 4-х томах. Т. 4. М.: Медицина, 1994. 320 с. ÷
9. Atlas of Human Anatomy Атлас анатомії людини : переклад 7-го англ. вид.: двомовне вид. / Френк Г. Неттер ; наук. ред. перекладу Л.Р. Матешук-Вацеба, І.Є. Герасимюк, В.В. Кривецький, О.Г. Попадинець. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.

Додаткова:

1. Анатомія опорно-рухового апарату та нутрощів. Під редакцією В.В. Кривецького Чернівці Медик, 2018. – 100с.
2. Анатомія нервової системи та органів чуття. Під редакцією В.В. Кривецького Чернівці Медик, 2020. – 116с.
3. Анатомія серця та судин. Під редакцією В.В. Кривецького Чернівці Медик, 2020. – 100с.
4. Збірник тестових клінічних завдань та питань для самопідготовки студентів з анатомії людини. Макар Б.Г., Решетілова Н.Б., Гузік Н.М. –

Чернівці, 2009. – 212 с.

5. Методичні вказівки для самопідготовки студентів медичного факультету до практичних занять з анатомії людини (Спланхнологія) за кредитно-модульною системою відповідно до вимог Болонського процесу. / Макар Б.Г., Федонюк Я.І., Кривецький В.В. та ін. Методичні вказівки. Модуль 2. БДМУ, ТДМУ ім. І.Горбачевського Чернівці – Тернопіль, 2006. - С. 173.
6. Навчальний посібник: Модуль –2. Спланхнологія. За кредитно-модульною системою відповідно до положень Болонської декларації. / Хмара Т.В., Макар Б.Г., Гузік Н.М. – Чернівці, 2008. – 267 с.
7. Пішак В.П., Хмара Т.В., Козуб М.М. Ембріогенез чоловічих статевих органів у нормі та патології. - Чернівці: Медуніверситет, 2006. – 368 с.
8. Структурно-функціональна організація кісткової системи / Пішак В.П., Макар Б.Г., Хмара Т.В., Халатурник Г.М. – Чернівці, 2003. - 184 с.
9. Структурно-функціональна організація м'язової системи / Кавун М.П. – Чернівці: Прут, 2005, 2007. – 178 с.
10. Структурно-функціональна організація периферійної нервової системи: Навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. ІУ рівня акредитації / Кривецький В.В., Кривецька І.І. – Чернівці: БДМУ, 2010.– 312 с.
11. Структурно-функціональна організація спинного і головного мозку / Кривецький В.В., Кривецька І.І. – Чернівці: БДМА, 2008 – 224 с.
12. Функціональна морфологія органів дихання. / Круцяк В.Н., Макар Б.Г., Хмара Т.В та ін. – Чернівці, 2000.
13. Хмара Т.В., Макар Б.Г., Васильчишин Я.М., Проняєв Д.В., Васильчишина А.В. Структурно-функціональна організація кісток та їх з'єднань. Чернівці: Медуніверситет, 2012. 298 с.
14. Хмара Т.В., Пішак В.П. Структурно-функціональна організація артеріальної системи – Чернівці: БДМА, 2003. – 204 с.
15. Черкасов В.Г., Бобрик І.І., Гумінський Ю.Й., Ковальчук О.І. Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські, російські та англійські еквіваленти) Вінниця: Нова Книга, 2010. – 392 с.
16. Черкасов В.Г., Хмара Т.В., Макар Б.Г., Проняєв Д.В. Анатомія людини. Чернівці: Медуніверситет, 2012. – 462 с.

Інформаційні ресурси:

www.anatom.in.ua

<http://anatom.in.ua>

<http://biph.kiev.ua/uk/UPhSNews>

<http://www.physiologyinfo.org/mm/What-is-Physiology>

<http://www.medicalnewstoday.com/articles/248791.php>

<http://www.physoc.org/>

<http://medtropolis.com/your-health/>

<http://www.physiologyweb.com/>

<http://www.teachpe.com/anatomy/>